

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autorka práce: Oleksandra Yaklyushyna

Název práce: Nevládní neziskové organizace jako externí „dodavatelé“ sociální politiky ve státech, kde neexistuje vlastní sociální politika

Autorka posudku: Mgr. Vladimíra Tomášková

Hlavní cíl diplomové práce je dle autorky „*pokusit se vysvětlit za pomoci použití teorie advokačních koalic, jak veřejně-politické hodnoty mohou ovlivnit rozvojovou spolupráci.*“ (str. 6) Přínosem pak má být „*kritická aplikace teorie advokačních koalic na oblast rozvojové spolupráce v prostředí Keňské republiky, dále také aplikace metody Q při výzkumu perspektiv vybraných aktérů*“ (tamtéž).

V první části práce autorka prokazuje promyšlenost svého záměru, schopnost vybrat odpovídající zdroje informací a velmi dobrou znalost problematiky rozvojové spolupráce. V práci jsou definovány odpovídající dílčí cíle (str. 6), na něž vhodně navazují výzkumné otázky (str. 7). Autorka vymezuje rovněž několik hypotéz, které hodlá v práci ověřovat. Zamýšlenému záměru odpovídá i struktura a členění kapitol práce.

K dosažení cíle autorka využívá dvě základní výzkumné metody: polostrukturované metody a zmíněnou metodu Q. **S ohledem na téma práce a stanovené cíle jsou vybrány vhodné metody, metodologie je však popsána až zbytečně široce:** ve chvíli, kdy autorka přistoupí k vymezení užitých metod, začne se najednou věnovat metodologickému popisu procesu výběru tématu práce a procesu stanovení výzkumných cílů (kap. 1.1. str. 9), což není vzhledem k tématu práce zcela relevantní. Podobně autorka od hlavního tématu odběhne i v kapitole 2.3., v níž zamýšlí popsat rozvojové a humanitární neziskové organizace, v níž se ale v jednu chvíli zabývá spíše vymezením neziskového sektoru, užívanými pojmy a jejich překlady a obecnou úlohou neziskového sektoru (str. 34 – 36). Vzhledem k tomu, že jde o samostatné velké téma české veřejné politiky, chybí zde vysvětlení, proč se jím v kontextu tématu své práce autorka tak podrobně zabývá.

S literaturou pracuje autorka zodpovědně. Práce je důsledně opatřena odkazy na použité zdroje, dobře je to vidět zejména při vymezení teoretických východisek (kapitola 2) a popisu metody Q (kapitola 1.3.1). Citace odpovídají normě.

V textu je minimum gramatických chyb a překlepů. Autorka prokazuje dobrou stylistickou dovednost. **Menší výtky směřuje pouze k některým formulacím,** např.: „*mnoho z těchto témat jsou propracované a diskutované*“ (str. 7) „*že dostanu relevantní data, nezakreslena mou nepřítomností*“ (str. 17) „*nicméně zde nastává otázka*“ (str. 14), „*politici aktéři mohou být například v centru rozhodování, jako vládní úředník, který má pravomoc přijímat politické rozhodnutí*“ (str. 28) nebo „*kteří musí advokační koalice mít všechny naraz*“ (str. 28).

Stěžejní část práce – analytická část a aplikace zvolených metod – bohužel obsahově i zpracováním za slibným začátkem výrazně zaostává a zásadně ovlivňuje výsledný dojem z celé práce. Využité podpůrné teorie (kapitola 2.4) jsou v práci pouze popsány, aniž by byly jakkoliv využity při samotné analýze. **Klíčová teorie rovněž není s výsledky dostatečně propojena, ačkoliv má být její aplikace hlavním cílem práce.** Analytická část (kapitola 3) je pak nejslabším místem celé práce. Autorka ji zahajuje popisem aplikace Metody Q, u které postrádám zejména

vysvětlení, proč byl počet výroků, které respondenti mohli rozřadit pomocí matice, tak zásadně omezen oproti jejich celkovému počtu. Mohlo tím dojít ke zkreslení výsledků. **Chybí také charakteristika respondentů a vysvětlení jejich výběru. Autorka uvádí, že obvykle se tohoto výzkumu účastní 20 – 40 osob, ona však určila pouze 4 osoby. (!)** Vzhledem k tomu, že výzkum probíhal na dálku, nelze takto malý počet obhájit ani probíhající pandemií onemocnění covid 19.

Následuje **prezentace dat získaných skrze polostrukturované rozhovory** (kapitola 3.2 – Hodnoty aktérů, rozdíly a shody). **Ta bohužel nesměřuje k naplnění hlavního cíle práce – vysvětlení vlivu veřejně politických hodnot na rozvojovou spolupráci.** Text sice nabízí zajímavé informace o stavu a podmínkách rozvojové spolupráce v Keňské republice, ale jedná se spíše o popis jejích principů, omezení a pozitivních a negativních důsledků, které jsou s ní spojeny.

Za vážný nedostatek považují také způsob interpretace informací získaných v rozhovorech: součástí textu jsou přímé citace z rozhovorů s respondenty, respondenti však nejsou v textu nijak označeni a navzájem odlišeni! Tzn. není zřejmé, kdo daný výrok uvedl, jestli to byla ředitelka české neziskové organizace, která v zemi působí a má letité zkušenosti, dobrovolník z praxe nebo keňský spolupracovník. Není zřejmé ani to, s kolika respondenty byly rozhovory provedeny, resp. kolik jich bylo v práci využito. Autorka sice uvádí, že oslovila celkem 85 respondentů z ČR a Keni (str. 12 a 64), ale někteří z nich se z různých důvodů výzkumu nezúčastnili. **Počet do výzkumu reálně zapojených respondentů znám není. Tyto základní informace o respondentech nelze v odborném textu vypustit.**

Ke zobecnění získaných dat a vymezení veřejně politických hodnot v textu vůbec nedošlo, provázání s teorií advokačních koalic je analytické části velmi slabé. **Obsahu textu neodpovídá ani samotný název práce,** který slibuje představení neziskových organizací jako dodavatelů sociální politiky v rozvojových zemích. Autorka ale z rozhovorů nemohla získat potřebná data, navíc se zaměřuje pouze na Keňu, což pro zobecnění situace na ostatní rozvojové státy nemůže stačit. **Nemožnost naplnění cílů práce dokládá i seznam otázek polostrukturovaných rozhovorů** (přílohy č. 16 a 17), mezi kterými zcela chybí otázky zaměřené na hodnoty a podmínky, které fungování rozvojové spolupráce rámuje.

Autorka sama několikrát poukazuje na slabá místa svého výzkumu, která výsledek práce poznamenala: přiznává např. snahu některých (keňských) respondentů nesdělovat negativní názory a neodpovídat upřímně (str. 17), na jiném místě jako jedno z možných vysvětlení uvádí nevhodně zvolené výroky či respondenty (str. 49). **Toho by se žádný autor samostatně navrženého a zpracovaného výzkumu neměl dopustit, protože tím přiznává, že přípravu výzkumu nebyla řádně provedena:** na řádný výběr respondentů a otázek (či výroků) by měl být vždy prováděn s největší pečlivostí, bez toho je výzkum rovnou odsouzen k neúspěchu. **Přestože studentka výzkum prováděla v obtížné situaci během pandemie covid 19, uvedená negativa zřejmě nejsou důsledkem omezení, která pandemie způsobila.**

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „E“.

Datum: 7. 9. 2020

Podpis: